

ความสามารถแข่งขันทางการค้าของกุ้งแช่แข็งไทยในตลาดโลก*

กุศล ทองงาม** ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์***

อารี วิบูลย์พงศ์**** พฤกษ์ ยิบมันตะศิริ*****

และ อัครพงศ์ อันทอง*****

บทนำ

กุ้งเป็นสินค้าประมงที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของไทยทั้งในด้านการสร้างรายได้ การสร้างงาน การเพิ่มมูลค่าผลผลิตและการส่งออก โดยสามารถนำไปแปรรูปเป็นกุ้งสดแช่แข็งและผลิตภัณฑ์อื่นๆ ส่งออกไปจำหน่ายสร้างเงินตราต่างประเทศ เป็นมูลค่ามหาศาลในแต่ละปี ซึ่งข้อมูลจาก FAO ชี้ให้เห็นว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกกุ้งรายใหญ่อันดับ 1 ของโลก แม้ว่าในปี พ.ศ. 2538 การส่งออกกุ้งในรูปกุ้งสดแช่แข็งของไทยจะปรับลดลง เนื่องจากปัญหาผลผลิตลดลงจากการเกิดโรคระบาดในนากุ้งของไทย แต่ในระยะหลังคือ ในปี พ.ศ. 2541 - 2542 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกุ้งของไทยก็ได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นอีกตามลำดับ

ในภาพรวม แม้ว่าปัจจุบันประเทศไทยจะยังคงเป็นผู้นำในการผลิตและการส่งออกกุ้ง แต่ในตลาดนำเข้ากุ้งที่สำคัญบางตลาด การค้าของไทยเริ่มมีแนวโน้มถดถอยลง สาเหตุนอกจากต้องเผชิญกับการแข่งขันกับประเทศผู้ผลิตรายอื่นแล้ว ยังต้องเผชิญกับ

มาตรการกีดกันการนำเข้าของประเทศคู่ค้าทั้งมาตรการด้านภาษีและมิใช่ภาษี ที่แม้ว่าหลังการเจรจาอนุสัญญาแต่ละประเทศได้ผูกอัตราภาษีไว้และต้องปรับลดในปี พ.ศ. 2542 ทำให้อัตราภาษีบางประเทศต่ำลงหรือไม่เก็บภาษีเลยในบางประเทศ แต่หลายประเทศก็ยังมีมาตรการอื่น เช่น มาตรการสุขอนามัย มาตรการเข้มงวดในเรื่องของมาตรฐานคุณภาพสินค้า การให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร รวมทั้งมาตรการในเรื่องของสิ่งแวดล้อมที่หลายประเทศมักนำมาเป็นข้ออ้างในการกีดกันการนำเข้ากุ้งจากไทย เหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคในการส่งออกกุ้งของไทย นอกจากนี้ปัญหาการถดถอยทางเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้ากุ้งที่เกิดขึ้นในระยะหลัง ไม่ว่าจะเป็นประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฮองกง หรือเกาหลี ต่างก็ส่งผลต่อการส่งออกกุ้งของไทย ซึ่งในรายงานนี้ได้รวบรวมข้อมูลสถานการณ์การค้ากุ้งของไทยในตลาดนำเข้าสำคัญ รวมทั้งวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของสินค้ากุ้งของไทยในตลาดนำเข้าสำคัญ

-
- * งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง "ผลกระทบเชิงสังคมเศรษฐกิจของการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ" โดยมี ดร. ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ เป็นหัวหน้าโครงการ สนับสนุนทุนวิจัยโดย ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
- ** นักวิจัยประจำศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- *** อาจารย์ ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ และศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- **** รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ และศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ***** อาจารย์ ประจำภาควิชาพืชไร่ คณะเกษตรศาสตร์ และศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ***** ผู้ช่วยนักวิจัย ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวโน้มการส่งออกผลิตภัณฑ์กุ้งแช่แข็ง ของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา
2. เพื่อศึกษาสถานการณ์การค้ากุ้งของไทยในตลาดนำเข้าที่สำคัญ รวมทั้งส่วนแบ่งตลาดของไทยและประเทศคู่แข่งในตลาดนำเข้าที่สำคัญ
3. วิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันเชิงการค้าของไทยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ

วิธีการศึกษา

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์และอ้างอิงในงานวิจัยนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิรายปี รวบรวมจากหน่วยงานภายในประเทศ ได้แก่ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมประมง สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จากองค์การระหว่างประเทศที่ตั้งสำนักงานในประเทศไทย ได้แก่ NACA รวมทั้งการค้นคว้าจากเอกสาร รายงานการวิจัย และที่สำคัญคือการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เช่น ข้อมูลอนุกรมเวลาด้านการผลิตและการค้ากุ้งจาก FAO (*Fishstat Plus*, V. 2.30. Data and Statistic Unit) ข้อมูลการนำเข้าผลิตภัณฑ์กุ้งของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญจาก National Marine Fisheries Service: NMFS (<http://www.st.nmfs.gov/st1/trad/index.html>) เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่อดูสถานการณ์การผลิต การส่งออกและการนำเข้ากุ้งของประเทศไทยและประเทศคู่แข่งที่สำคัญ นำเสนอผลในรูปแบบตาราง ส่วนการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันเชิงการค้ากุ้งของประเทศไทยและประเทศคู่แข่งใน

ตลาดนำเข้าหลัก ได้ใช้การวิเคราะห์ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) และดัชนีต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (Domestic Resource Cost: DRC) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ: RCA

ในการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของประเทศใดๆ ในตลาดนำเข้าหลัก วิธีวิเคราะห์หนึ่งที่ยอมรับ คือการวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA)

ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage Index: RCA) เป็นค่าที่แสดงถึงความสามารถโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของประเทศใดประเทศหนึ่ง ในสินค้าใดๆ ซึ่ง Balassa (1965) ได้นำเสนอวิธีการคำนวณโดยใช้อัตราการส่งออกสินค้าตามความชำนาญเฉพาะอย่าง (Export specialization ratio) การคำนวณค่าดัชนี RCA ตามวิธีการของ Balassa เป็นการอธิบายอัตราส่วนของส่วนแบ่งของสินค้า i ต่อการส่งออกทั้งหมดของประเทศ j ต่อส่วนแบ่งของสินค้า i จากการส่งออกทั้งหมดของโลก ซึ่งแสดงเป็นสมการได้ดังนี้

$$RCA = \frac{\frac{X_{ij}}{X_j}}{\frac{X_{iw}}{X_w}}$$

โดยที่	RCA_{ij}	=	ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของสินค้าส่งออก i ของประเทศ j	ประเภทของประเทศ j ไปยังประเทศ C
	X_{ij}	=	มูลค่าการส่งออกสินค้า i ของประเทศ j	M_i^C = มูลค่าการนำเข้ากึ่งประเภท i จากทุกประเทศของประเทศ C
	X_j	=	มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ j	M^C = มูลค่าการนำเข้ากึ่งทุกประเภทของประเทศ C
	X_{iw}	=	มูลค่าการส่งออกสินค้า i ของโลก	
	X_w	=	มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของโลก	

จากสมการข้างต้น นำมาดัดแปลงใหม่เพื่อคำนวณดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของ สินค้ากึ่งแซ่แข็งของประเทศไทยกับประเทศคู่แข่งสำคัญในตลาดนำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น แยกตามประเภทผลิตภัณฑ์กึ่งที่นำเข้า เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการนำเข้ากึ่งแซ่แข็งทั้งหมดของประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นจากประเทศไทยและประเทศคู่แข่งสำคัญ กับมูลค่าการนำเข้ากึ่งทั้งหมดจากทุกประเทศในแต่ละปี ตามสูตรดังนี้ (อังกูณ ทองศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ และ คณะ, 2543 และ Ling et al., 1996)

$$RCA_{ij} = \frac{\frac{X_{ij}^C}{X_j^C}}{\frac{M_i^C}{M^C}}$$

โดยที่	X_{ij}^C	=	มูลค่าการส่งออกกึ่งประเภท i ของประเทศ j ไปยังประเทศ C
	X_j^C	=	มูลค่าการส่งออกกึ่งทุก

ประเทศจะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในสินค้า i เมื่อค่า RCA_{ij} มากกว่า 1 ในทางตรงกันข้ามประเทศจะไม่มี ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในสินค้า i ถ้าค่า RCA_{ij} น้อยกว่า 1

ค่าดัชนี RCA ที่ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแข่งขันของสินค้า i ของประเทศ j เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่นๆ ในแต่ละตลาดในแต่ละปี ดังนั้นการวิเคราะห์หาค่าดัชนี RCA ในช่วงเวลาหลายๆ ปี จะทำให้ทราบถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงขีดความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศด้วย อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ค่าดัชนี RCA ยังมีจุดอ่อนตรงที่ไม่สามารถบอกได้ว่าความสามารถในการแข่งขันนั้นเกิดขึ้นเนื่องจากปัจจัยใด

การวิเคราะห์ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (Domestic Resource Cost: DRC)

การวิเคราะห์ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) เป็นเครื่องมือที่นักเศรษฐศาสตร์ใช้วัดประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ เมื่อไม่มีการบิดเบือนทางการค้าระหว่างประเทศ หรือใช้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรการลงทุนของแต่ละกิจกรรมในระบบเศรษฐกิจ รวมทั้งใช้วัดศักยภาพในการผลิตของอุตสาหกรรมภายในประเทศ หรือวัดต้นทุนค่าเสียโอกาสของระบบเศรษฐกิจว่าควรให้การสนับสนุนหรือยังคงไว้ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจหรือไม่ นอกจากนี้ยังสามารถใช้วัดต้นทุน

ทางสังคมของการคุ้มครองสำหรับการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าหรือการสนับสนุนสำหรับการผลิตเพื่อส่งออก (Bruno, 1972)

การคำนวณค่า DRC สามารถทำได้หลายวิธี เช่น 1) การคำนวณตามวิธีการของ Pearson and Monke (1987) ซึ่งเป็นวิธีที่อาศัยแนวคิดของ Chenery H. B. (1961) 2) การคำนวณตามวิธีการของ Ajanunt et al. (1986) ซึ่งเป็นวิธีการวัดค่า DRC ในเชิงสถิต (Static) บนพื้นฐานแนวคิดของ Bruno การคำนวณโดยวิธีนี้จำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input - Output Table) ของแต่ละประเทศ หรือ 3) การคำนวณด้วยวิธีการวิเคราะห์นโยบายในรูปแบบของเมตริกซ์ (Policy Analysis Matrix : PAM) ที่พัฒนาโดย Pearson and Monke (1987)

สำหรับการศึกษาเปรียบเทียบค่า DRC ของฟาร์มเลี้ยงกุ้งแบบพัฒนาของประเทศไทยและประเทศผู้เลี้ยงสำคัญในเอเชียครั้งนี้ จะนำเสนอผล

การวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์นโยบายในรูปแบบของเมตริกซ์ (PAM) ที่ศึกษาถึงต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ โดยพิจารณา ณ ระดับตลาดโลกเพียงตลาดเดียว โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจของ ADB/NACA (1998) ที่ได้สำรวจต้นทุนการเลี้ยงกุ้งแบบพัฒนาของประเทศผู้เลี้ยงสำคัญในเอเชีย ในปี พ.ศ. 2538 โดยจะวิเคราะห์ 8 ประเทศผู้เลี้ยงที่สำคัญเปรียบเทียบกับการศึกษาของ Ling et al. (1999) ที่ได้ใช้วิธีการคำนวณที่เสนอโดย Gonzales et al. (1993) ซึ่งพัฒนามาจากวิธีการของ Pearson et al. (1976) (อ้างใน Ling et al., 1999) ที่การวิเคราะห์ได้พิจารณาถึงไปถึงตลาดผู้นำเข้ากุ้งที่สำคัญแต่ละตลาด

ในการคำนวณค่า DRC ด้วยวิธีวิเคราะห์นโยบายในรูปแบบของเมตริกซ์ (PAM) นั้น ส่วนประกอบในตาราง PAM สามารถแสดงในรูปของเมตริกซ์ได้ดังนี้ (ดัดแปลงจาก Pearson and Monke, 1987)

	Output	Input		Profit
	(1)	Tradable (2)	Non-tradable (3)	(4) = (1)-(2)-(3)
Private	Y_P	X_{PT}	X_{PN}	P_P
Social	Y_S	X_{ST}	X_{SN}	P_S
Different	D_Y	D_T	D_N	D_P

ข้อมูลแถวที่ 1 (Private) เป็นข้อมูลที่คิด ณ ราคาตลาดที่แท้จริง (Actual market price) แถวที่ 2 (Social) เป็นข้อมูลที่คิด ณ ราคาเงา (shadow price) ส่วนแถวที่ 3 เป็นค่าความแตกต่างระหว่างราคาตลาดและราคาเงา (แถวที่ 1 - แถวที่ 2) จากตารางข้างต้นสามารถคำนวณหาค่าต้นทุนการใช้ทรัพยากร

ภายในประเทศ (Domestic Resource Cost: DRC) ได้ โดยใช้ราคาเงาของปัจจัยการผลิตที่ไม่สามารถค้าระหว่างประเทศได้ หาคด้วยส่วนต่างระหว่างราคาเงาของผลผลิตกับราคาเงาของปัจจัยการผลิตที่ค้าระหว่างประเทศได้ ดังนี้

$$DRC = \frac{X_{SN}}{Y_S - X_{ST}}$$

สำหรับการคำนวณหาราคาเงาของปัจจัยการผลิตจะใช้ conversion factor ในการปรับจากราคาตลาด (market price) ให้เป็นราคาเงา (shadow price) โดยใช้ค่า conversion factor ที่เสนอโดย International Bank for Reconstruction and Development (1984) ในการศึกษาได้สมมติว่าแต่ละประเทศมีค่า conversion factor ที่เท่ากัน ซึ่งเปรียบเสมือนว่าแต่ละประเทศมีการใช้นโยบายทางการค้าที่ไม่แตกต่างกัน เพื่อพิจารณาว่าแต่ละประเทศจะมีต้นทุนการใช้ทรัพยากรที่แตกต่างกันอย่างไรภายใต้นโยบายทางการค้าที่เหมือนกัน จะทำให้ทราบว่าแต่ละประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตแตกต่างกันอย่างไร

ผลที่ได้ ถ้าค่า DRC มีค่าน้อยกว่าหนึ่ง แสดงว่า ประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตสินค้านั้น ตรงกันข้าม ถ้าค่า DRC มีค่ามากกว่าหนึ่ง แสดงว่าประเทศไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตสินค้านั้น นอกจากนี้ยังสามารถนำค่า DRC ของแต่ละประเทศมาเปรียบเทียบกัน เพื่อดูว่าแต่ละประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิต แตกต่างกันอย่างไร

ผลการศึกษา

การส่งออกกุ้งของไทย

ผลผลิตกุ้งทะเลของไทยที่ผลิตได้ในแต่ละปีเกือบทั้งหมดถูกส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ซึ่งผลิตภัณฑ์กุ้งที่ส่งออกมีทั้งในลักษณะของกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง กุ้งต้มสุกแช่เย็น กุ้งแห้ง กุ้งกระป๋องและกุ้งแปรรูปอื่นๆ กุ้งสดแช่แข็งเป็นผลิตภัณฑ์กุ้งที่ไทยส่งออกคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุด แม้ว่าในระยะหลังไทยเริ่มส่งออกกุ้งในรูปสินค้าที่เพิ่มมูลค่ามากขึ้นทำให้สัดส่วนของการส่งออกกุ้งสดแช่

แข็งมีแนวโน้มลดลง แต่เฉลี่ยยังมากกว่าร้อยละ 70 ของผลิตภัณฑ์กุ้งที่ไทยส่งออกในปี พ.ศ. 2532 - 2542 (ตารางที่ 1) สำหรับกุ้งแห้งและกุ้งต้มสุกแช่เย็น ปริมาณและมูลค่าการส่งออกในแต่ละปีมีไม่มากนัก ประกอบกับในระยะหลังทั้งปริมาณและมูลค่าการส่งออกมีแนวโน้มลดลง ทำให้สัดส่วนการส่งออกกุ้งทั้ง 2 ประเภทนี้มีไม่ถึงร้อยละ 1 ของปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์กุ้งทั้งหมดในปี พ.ศ. 2542 ส่วนกุ้งกระป๋องและกุ้งแปรรูปอื่นๆ ที่ไทยส่งออกภายใต้พิกัด HS 0105.200 - 003 ซึ่งได้รวมกุ้งกระป๋อง กุ้งต้มปอกเปลือก และกุ้งแปรรูปในลักษณะอื่นๆ เช่น ซูชิ เอบิ (ข้าวปั้นหน้ากุ้ง) กุ้งชุบแป้งขนมปัง กุ้งค็อกเทล กุ้งห่อเกี๊ยว ต้มยำ เป็นต้น ไว้ในพิกัดนี้ในระยะ 5 - 6 ปี ที่ผ่านมา ไทยส่งออกกุ้งประเภทนี้เพิ่มมากขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น มีความต้องการบริโภคกุ้งในลักษณะของ semicooked และ ready to eat มากขึ้น

ตลาดส่งออกกุ้งสดแช่แข็งที่สำคัญของไทยในปัจจุบัน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป จีน และสิงคโปร์ โดยรวม 5 ตลาดนี้ ไทยส่งออกกุ้งสดแช่แข็งคิดเป็นประมาณร้อยละ 80 ของปริมาณและมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย ในปี พ.ศ. 2542 ประเทศสหรัฐอเมริกาคือตลาดส่งออกอันดับหนึ่งในระยะ 4 ปีที่ผ่านมา ส่วนประเทศญี่ปุ่นซึ่งเคยเป็นตลาดส่งออกอันดับหนึ่งของไทยมาตลอดนั้นในระยะ 3 - 4 ปี ที่ผ่านมา ปริมาณการส่งออกกุ้งของไทยไปญี่ปุ่นมีแนวโน้มลดลง ทำให้ประเทศญี่ปุ่นกลายเป็นตลาดรองอันดับสองของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย เช่นเดียวกับตลาดสหภาพยุโรป ที่เดิมเคยเป็นตลาดรองอันดับสาม แต่ด้วยปริมาณการส่งออกกุ้งที่มีแนวโน้มลดลง ทำให้ระยะหลังตลาดสหภาพยุโรปกลายเป็นตลาดส่งออกกุ้งอันดับที่ 4 รองจากประเทศจีน และล่าสุดในปี พ.ศ.

[illegible]

၂။ ဘ.စ. ၂၅၄၂ ပြဋ္ဌာန်းမည့်အခါအထိ အကျိုးရှိခဲ့သော အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ၏ အရေအတွက်မှာ ၁၅.၂ ရာခိုင်နှုန်း ခန့် ၃၄.၆ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သည်။

ค่าเฉลี่ยของปริมาณการนำเข้า 6.6 และ 2.6 ของปริมาณการนำเข้า

[illegible]

๑๓๐๑ แด่ในพ.ศ. ๒๕๔๒ ประมาณการว่าในช่วงของ

ចាប់ពីអំឡុងពេលបោះឆ្នោតទី ២ ក្នុងចំណោម
សម្តីក្រឹត្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលបានក្លាយជាមូលដ្ឋាននៃការងាររបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត។

ของวิทยุออกโดยส่งสัญญาณวิทยุผ่านสายส่งสัญญาณ
ร้อยละ 17 ในปี พ.ศ. 2536 สถานีวิทยุกระจายเสียง 7.

ព្រះបាទសម្តេចនរោត្តមនិក្ខណៈ
សូមអានព្រះគម្ពីរព្រះវិហារ

ក្នុងកិច្ចប្រជុំពិភាក្សាដ៏សំខាន់មួយ ក្នុងក្របខណ្ឌកិច្ចប្រជុំពិភាក្សា
ក្នុងកិច្ចប្រជុំពិភាក្សាដ៏សំខាន់មួយ ក្នុងក្របខណ្ឌកិច្ចប្រជុំពិភាក្សា

[illegible][illegible][illegible]

បញ្ជាក់ពីការងារដែលបានធ្វើ និងការប្រកួតប្រជែង
ក្នុងការងារដែលបានធ្វើ និងការប្រកួតប្រជែង (៩ ឆ្នាំ)

ចម្ល ព្រះបាទស្រីរាជ្យវរ្ម័នប្រាសាទអង្គរវត្ត
 រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២២ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០២២

ແຫຼ່ງຂອງ FAO ໃນທ້າວປີ 4 ພຶ້ນ ໓໑໗໐໖໙໒໕
ທີ່ໃບປຶ້ມສູດໂລກ ໃນທ້າວປີ W. ໑. 2535 - 2541 ຄັ້ງ

[illegible]

ประเทศญี่ปุ่นในปริมาณมากเป็นลำดับที่ 4 ในด้านปริมาณ (ตารางที่ 6) ซึ่งสาเหตุที่ไทยสูญเสียส่วนแบ่งตลาดของกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งในตลาดประเทศญี่ปุ่น เนื่องจาก ในระยะ 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ญี่ปุ่นประสบภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวจึงลดการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งลง ขณะเดียวกันก็หันไปบริโภคสินค้าโดยพิจารณาจากราคาเป็นหลักด้วย จึงมีการนำเข้ากุ้งจากประเทศอินโดนีเซีย อินเดีย และเวียดนาม ซึ่งมีราคาถูกกว่ากุ้งจากประเทศไทยมากขึ้น ประกอบกับด้านคุณภาพกุ้งของไทยที่ส่งออกกุ้งขนาดเล็กลงประเทศญี่ปุ่นจึงนำเข้ากุ้งจากประเทศไทยน้อยลง และนำเข้าจากประเทศอินเดีย และเวียดนามเพิ่มขึ้น ส่วนแบ่งการตลาดของไทยในญี่ปุ่นจึงลดลงมากในระยะหลัง

นอกจาก 2 ตลาดหลักดังกล่าว ตลาดที่สำคัญอื่นๆ ได้แก่ ตลาดในกลุ่มประเทศ สหภาพยุโรป จีน ฮองกง ไต้หวัน เกาหลี เป็นต้น ซึ่งระยะหลังประเทศเหล่านี้มีแนวโน้มนำเข้ากุ้งจากไทยลดลงทั้งในด้านปริมาณและมูลค่า สำหรับตลาดในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปซึ่งเป็นตลาดนำเข้าผลิตภัณฑ์กุ้งที่ใหญ่ที่สุดในโลกปัจจุบัน และมีแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ นั้น ส่วนใหญ่นำเข้ากุ้งจากประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปด้วยกัน เช่น เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก เบลเยียม อังกฤษ ฝรั่งเศส กรีนิแลนด์ แคนาดา ไอร์แลนด์ ส่วนจากแหล่งอื่นนำเข้าจาก เอกวาดอร์ ไทย อาร์เจนตินา อินโดนีเซีย จีน บังกลาเทศ และอินเดีย เป็นต้น ทั้งนี้ข้อมูลจากกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ (2543) พบว่าส่วนแบ่งของมูลค่าการนำเข้ากุ้งแช่แข็งของไทยในตลาดสหภาพยุโรปมีแนวโน้มลดลง จากประมาณร้อยละ 11 ในปี พ.ศ. 2536 เหลือเพียงร้อยละ 6 ในปี พ.ศ. 2540 สาเหตุจากไทยถูกลดสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรลง ร้อยละ 50 ในปีดังกล่าว มีผลทำให้ราคากุ้งนำเข้าจากไทยสูงขึ้นเมื่อเทียบกับประเทศอื่น สัดส่วนการนำเข้ากุ้งของ

ไทยในตลาดสหภาพยุโรปจึงลดลง และต่อมาในปี 2542 เมื่อไทยถูกตัดสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรอย่างสิ้นเชิง สัดส่วนการนำเข้ากุ้งของไทยในตลาดสหภาพยุโรปได้ลดลงอีก

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage Index : RCA)

การวิเคราะห์ค่าดัชนี RCA เพื่อดูความสามารถในการแข่งขันเชิงการค้าของกุ้งแช่แข็งของไทยและประเทศคู่แข่งสำคัญนั้น ได้เลือกวิเคราะห์เพียง 2 ตลาดหลัก คือตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา และตลาดประเทศญี่ปุ่น ผลการวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้

ตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา

สำหรับในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ใช้ข้อมูลมูลค่าการนำเข้ากุ้งของสหรัฐอเมริกาจากแหล่งต่างๆ ในปี พ.ศ. 2533 - 2542 จาก National Marine Fisheries Service (NMFS) คำนวณค่าดัชนี RCA ของกุ้งแช่แข็งรวม (Total Frozen Shrimp) กุ้งแช่แข็งเด็ดหัวปอกเปลือก (Shrimp Peeled Frozen) กุ้งแช่แข็งทั้งเปลือก (Shrimp Shell-on Frozen) และกุ้งแช่แข็งอื่นๆ (Shrimp Frozen Other Preparation) ในแต่ละปี สำหรับกุ้งแช่แข็งทั้งเปลือกได้คำนวณแยกดูตามขนาดกุ้งด้วย ผลการคำนวณ พบว่า สำหรับกุ้งแช่แข็งรวมทุกประเภท ประเทศที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในปี พ.ศ. 2542 คือ ประเทศไทย เอกวาดอร์ และอินโดนีเซีย โดยทั้ง 3 ประเทศมีค่าดัชนี RCA มากกว่า 1 และมีค่าใกล้เคียงกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งแสดงถึงความได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้าในกุ้งแช่แข็งของทั้ง 3 ประเทศนี้ในตลาดสหรัฐอเมริกายังมีอยู่ในปัจจุบัน ส่วนประเทศอินเดีย เม็กซิโก และบังกลาเทศ เดิมค่าดัชนี RCA มีค่ามากกว่า 1 มาตลอดแต่มาลดลงเหลือน้อยกว่า 1 ในปี พ.ศ. 2542 ซึ่ง

แสดงถึงการสูญเสียความได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้าของประเทศเหล่านี้ในปี พ.ศ. 2542 (ตารางที่ 7)

เมื่อแยกดูตามประเภทผลิตภัณฑ์ของกุ้งแช่แข็ง(ตารางที่ 8) สำหรับกุ้งแช่แข็งปอกเปลือก (Shrimp Peeled Frozen) ประเทศที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในปี พ.ศ. 2542 ได้แก่ ประเทศเอกวาดอร์ อินโดนีเซีย และไทย ทั้งนี้เมื่อดูการเปลี่ยนแปลงในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา จะเห็นว่าประเทศเอกวาดอร์ และอินโดนีเซีย สามารถปรับตัวจากประเทศที่เสียเปรียบในระยะแรกมาเป็นประเทศที่ได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในระยะหลัง ในขณะที่อินเดียเปลี่ยนจากประเทศที่ได้เปรียบมาเป็นเสียเปรียบในระยะหลัง ส่วนประเทศไทยเป็นประเทศที่เสียเปรียบเกือบทุกปีและสามารถปรับตัวเป็นประเทศที่ได้เปรียบในระยะ 2 ปีสุดท้าย

ประเภทกุ้งแช่แข็งทั้งเปลือกโดยรวมทุกขนาด พบว่า ประเทศที่มีความได้เปรียบเชิงแข่งขันทางการค้าได้แก่ ประเทศเอกวาดอร์ อินโดนีเซีย อินเดีย และเม็กซิโก โดยทุกประเทศมีค่าดัชนี RCA สูงกว่า 1 มาตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 - 2542 ยกเว้นอินเดียที่เดิมค่าดัชนี RCA น้อยกว่า 1 มาตลอดและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจนกระทั่งมากกว่า 1 ในปี พ.ศ. 2541 แสดงถึงการเปลี่ยนจากประเทศเสียเปรียบมาเป็นประเทศได้เปรียบทางการค้าในกุ้งชนิดนี้ในตอนหลังเช่นกัน ส่วนประเทศไทย ค่าดัชนี RCA น้อยกว่า 1 ในเกือบทุกปี ยกเว้นปี พ.ศ. 2534 ที่ไทยมีค่าดัชนีมากกว่า 1 และเมื่อดูการเปลี่ยนแปลงของค่าดัชนีในระยะหลังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 - 2542 จะเห็นว่ามีแนวโน้มลดลง แสดงถึงการเสียเปรียบในการแข่งขันทางการค้าของกุ้งสดแช่แข็งทั้งเปลือกของไทยที่เพิ่มขึ้นในตลาดสหรัฐอเมริกาเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งสำคัญๆ

สำหรับกุ้งแช่แข็งประเภทอื่น (Shrimp Frozen Other Preparation) ประเทศไทยเป็นประเทศเดียวที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญทั้ง 5 ประเทศ อย่างไรก็ตาม จากค่าดัชนี RCA ที่มีแนวโน้มลดลงตลอดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา คือจากประมาณ 5.48 ในปี พ.ศ. 2533 เหลือเพียงประมาณ 2.23 ในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งให้เห็นว่าความได้เปรียบในกุ้งชนิดนี้ของไทยลดถอยลง ทั้งนี้เป็นไปได้ที่อาจจะมีประเทศผู้ส่งออกรายอื่นๆ ที่มิใช่ 5 ประเทศที่นำมาวิเคราะห์ มีการส่งออกกุ้งประเภทนี้ไปสหรัฐอเมริกาแข่งขันกับไทยมากขึ้น

สำหรับกุ้งแช่แข็งทั้งเปลือกเมื่อแยกดูตามขนาดกุ้ง (ตารางที่ 9) พบว่า สำหรับกุ้งขนาดใหญ่ คือ ขนาด 16 - 20 และ 21 - 25 ตัว/กิโลกรัม ในระยะแรกไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ แต่ในระยะหลังไทยเริ่มสูญเสียความได้เปรียบดังกล่าวไป โดยกุ้งขนาด 16 - 20 ตัว/กิโลกรัม ดัชนี RCA ลดลงจาก 1.6655 ในปี พ.ศ. 2534 เหลือ 0.3737 ในปี พ.ศ. 2542 ส่วนขนาด 21 - 25 ตัว/กิโลกรัม ค่าดัชนี RCA ลดลงจาก 2.1797 ในปี พ.ศ. 2533 เหลือ 0.6733 ในปี พ.ศ. 2542 ตามลำดับ ขนาดกุ้งที่ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการแข่งขันมาตลอดระยะเวลา 10 ปี และเพิ่มมาสูญเสียความได้เปรียบในปี พ.ศ. 2542 ได้แก่ กุ้งทั้งเปลือกขนาด 26 - 30 ตัว/กิโลกรัม ทั้งนี้เนื่องจากในระยะหลังประเทศไทยผลิตกุ้งขนาดใหญ่ได้น้อยลง สาเหตุจากเกษตรกรผู้เลี้ยงเร่งจับกุ้งเร็วขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นในฟาร์มกุ้ง ในขณะที่ประเทศคู่แข่งอื่น เช่น อินโดนีเซีย อินเดีย และเม็กซิโก สามารถผลิตกุ้งขนาดใหญ่ได้ โดยเฉพาะประเทศอินเดียที่ระยะหลังได้มีการส่งเสริมให้จับกุ้งขนาดใหญ่จำหน่ายเพื่อเพิ่มมูลค่าและขยายฐานตลาดในบางประเทศ ทำให้ไทยสูญเสียความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

เทียบในกึ่งขนาดนี้ ส่วนประเทศอื่นๆ เมื่อดูดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและการเปลี่ยนแปลงค่าดัชนีดังกล่าวในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา พบว่าประเทศเอกวาดอร์จะได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสำหรับกึ่งแซ่แข็งขนาดเล็ก ประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บังกลาเทศ และอินเดีย ได้เปรียบเชิงแข่งขันทางการค้าในกึ่งขนาดใหญ่ ประเทศเม็กซิโกได้เปรียบเชิงแข่งขันทางการค้าในเกือบทุกขนาดกึ่ง ส่วนไทยได้เปรียบเชิงแข่งขันทางการค้าในกึ่งขนาด 26 - 30 ตั๊กิโลกรัม เพียงขนาดเดียวเท่านั้นแต่ก็มาสูญเสียความได้เปรียบในปี พ.ศ. 2542 ตามที่กล่าวแล้ว

โดยสรุปสำหรับการค้ากึ่งของประเทศไทยในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ยังมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในกึ่งแซ่แข็งรวม แต่เมื่อแยกย่อยดูตามประเภทและขนาดกึ่ง พบว่า สำหรับกึ่งแซ่แข็งประเภทเต็ดหัวปอกเปลือก และกึ่งแซ่แข็งประเภทอื่นๆ ไทยยังมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ส่วนกึ่งแซ่แข็งทั้งเปลือก พบว่า ไทยเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบในทุกขนาดกึ่งในระยะหลัง อย่างไรก็ตามจากข้อมูลการนำเข้ากึ่งแซ่แข็งของประเทศไทยในระยะหลัง พบว่า กึ่งแซ่แข็งทั้งเปลือกสัดส่วนการนำเข้ามีแนวโน้มลดลง กึ่งแซ่แข็งปอกเปลือกมีแนวโน้มการนำเข้าค่อนข้างคงที่ ส่วนกึ่งแซ่แข็งประเภทอื่นๆ มีแนวโน้มการนำเข้าขยายตัวเพิ่มขึ้น (ทรงศักดิ์และคณะ, 2542) ดังนั้นเป็นไปได้ที่ไทยจะให้ความสำคัญกับกึ่งแซ่แข็งปอกเปลือกและกึ่งแซ่แข็งรูปอื่นมากขึ้นเพื่อคงไว้ซึ่งความได้เปรียบในกึ่ง 2 ประเภทนี้ ขณะเดียวกันก็ต้องปรับกลยุทธ์ในการส่งออกกึ่งแซ่แข็งทั้งเปลือกขนาดต่างๆ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ต่อไป

ตลาดประเทศญี่ปุ่น

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี RCA ของกึ่งแซ่แข็งในตลาดประเทศญี่ปุ่น โดยใช้ข้อมูลมูลค่าการนำเข้ากึ่งแซ่แข็งจากประเทศต่างๆ ของประเทศญี่ปุ่น

ในปี พ.ศ. 2537 - 2541 จากกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ แยกกึ่งแซ่แข็งออกเป็น 2 ประเภท คือ กึ่งสดแซ่แข็ง และกึ่งต้มสุกแซ่แข็ง (ตารางที่ 10) พบว่า ประเทศที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของกึ่งสดแซ่แข็งแซ่แข็งในตลาดประเทศญี่ปุ่นปัจจุบัน ได้แก่ อินโดนีเซีย อินเดีย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ สำหรับฟิลิปปินส์ ในช่วง 2 ปี แรกค่าดัชนี RCA น้อยกว่า 1 และกลับมากกว่า 1 ในปี พ.ศ. 2539 - 2541 แสดงถึงการปรับเปลี่ยนจากประเทศที่เสียเปรียบมาเป็นได้เปรียบในเชิงแข่งขันทางการค้า ในขณะที่ประเทศจีน ค่าดัชนี RCA มีค่ามากกว่า 1 มาตลอดในปี พ.ศ. 2537 - 2539 และกลับลดลงเหลือน้อยกว่า 1 ในปี พ.ศ. 2540 - 2541 แสดงถึงการสูญเสียความได้เปรียบในปีหลังๆ ของประเทศจีน ส่วนประเทศไทยเป็นประเทศเดียวที่มีค่าดัชนี RCA น้อยกว่า 1 ทุกปีในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โดยในปี พ.ศ. 2537 ค่า RCA เท่ากับ 0.9534 หลังจากนั้นลดลงตลอดจนเหลือเท่ากับ 0.7234 ในปี พ.ศ. 2541 แสดงถึงความเสียเปรียบในเชิงแข่งขันทางการค้าของกึ่งสดแซ่แข็งของไทยในตลาดญี่ปุ่นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มที่จะเสียเปรียบเพิ่มขึ้น ส่วนกึ่งต้มสุกแซ่แข็งพบว่าไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในสินค้าชนิดนี้ โดยค่าดัชนี RCA อยู่ระหว่าง 2.9 - 5.6 ในปี พ.ศ. 2537 - 2541 ส่วนประเทศอื่นๆ ยกเว้นอินโดนีเซีย มีค่าดัชนี RCA น้อยกว่า 1 อย่างไรก็ตาม สำหรับกึ่งต้มสุกแซ่แข็งแม้ว่าไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่นๆ ก็ตาม แต่เมื่อดูสัดส่วนการนำเข้ากึ่งประเภทนี้เปรียบเทียบกับกึ่งสดแซ่แข็งในตลาดญี่ปุ่นพบว่ามีสัดส่วนค่อนข้างน้อย ดังนั้นไทยควรจะให้ความสำคัญกับการส่งออกกึ่งสดแซ่แข็งในตลาดญี่ปุ่นมากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (Domestic Resource Cost : DRC)

ผลการคำนวณค่า DRC โดยใช้วิธีการวิเคราะห์นโยบายในรูปแบบของเมตริกซ์ ในกรณีที่ปรับราคาตลาดของผลผลิตและปัจจัยการผลิตต่างๆ ด้วย conversion factor ให้เป็นราคาเงา แล้วนำมาคำนวณค่า DRC ผลที่ได้พบว่า ทุกประเทศมีค่า DRC ต่ำกว่า 1 (ตารางที่ 11) แสดงว่าประเทศต่างๆ เหล่านี้มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการทำฟาร์มกึ่งแบบพัฒนา ควรผลิตและส่งกึ่งเป็นสินค้าออก เนื่องจากได้รับเงินตราต่างประเทศมากกว่าต้นทุนภายในประเทศที่เสียไป และเมื่อเปรียบเทียบค่า DRC ที่ได้ระหว่างประเทศผู้ผลิตด้วยกัน พบว่าประเทศไทยมีค่า DRC เท่ากับ 0.32 เท่ากับประเทศมาเลเซีย ต่ำกว่าค่า DRC ของประเทศอินโดนีเซีย และอินเดีย แต่สูงกว่าประเทศศรีลังกา แสดงว่าในกลุ่มของประเทศผู้ผลิตกึ่งที่สำคัญของเอเชีย ประเทศไทยมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการผลิตเหนือประเทศคู่แข่งที่สำคัญอย่างอินโดนีเซียและอินเดีย ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการทำฟาร์มกึ่งแบบพัฒนาของประเทศไทยมีต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศน้อยกว่าประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ซึ่งทำให้ประเทศไทยมีความได้เปรียบเหนือกว่าประเทศคู่แข่งคืออินโดนีเซีย และอินเดีย ยกเว้น มาเลเซีย และศรีลังกา

จากผลการศึกษาที่ได้ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการศึกษาของ Ling et al. (1999) พบว่าในภาพรวมยังคงได้คำตอบเช่นเดียวกัน คือ ทุกประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตคือมีค่า $DRC < 1$ แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่า DRC ที่ได้ของแต่ละประเทศ พบว่า บางประเทศ เช่น ประเทศไต้หวัน จีน และอินเดีย ค่า DRC ที่คำนวณโดยวิธี PAM มีค่าแตกต่างจาก ค่า DRC ที่คำนวณโดยวิธีของ Ling ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะใน

ตลาดยุโรปและสหรัฐอเมริกา ซึ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นนอกจากจะมาจากวิธีการศึกษาที่แตกต่างกันแล้ว ในการศึกษานี้ได้ศึกษาถึงต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ โดยพิจารณา ณ ระดับตลาดโลกเพียงตลาดเดียว ในขณะที่การศึกษาของ Ling ได้พิจารณาถึงไปถึงตลาดผู้นำเข้ากึ่งที่สำคัญแต่ละตลาด ผลที่ได้จึงแตกต่างกันบ้าง อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะใช้วิธีการและแนวคิดที่แตกต่างกัน แต่ผลการศึกษาที่ได้ก็ค่อนข้างคล้ายคลึงกัน และยังคงอธิบายผลได้ในลักษณะเดียวกัน

สรุป

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี DRC ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการทำฟาร์มกึ่งแบบพัฒนาควรผลิตและส่งกึ่งเป็นสินค้าออก และจากข้อมูลการค้าเบื้องต้น และผลการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางการค้าด้วยดัชนี RCA พบว่า ตลาดส่งออกกึ่งที่ไทยยังคงครองความเป็นผู้นำโดยที่ทั้งปริมาณและมูลค่าการนำเข้าไม่ลดลงรวมทั้งยังมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยรวมในการผลิตกึ่งเพื่อการส่งออก คือตลาดสหรัฐอเมริกา ส่วนตลาดสำคัญอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นญี่ปุ่นและสหภาพยุโรป รวมไปถึงตลาดในแถบเอเชีย เช่น จีน ฮองกง ไต้หวัน และสิงคโปร์ ปริมาณการนำเข้ากึ่งจากไทยมีแนวโน้มลดลงในระยะหลัง ทำให้ไทยต้องสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดให้กับประเทศอื่นไป ในบางตลาดที่แม้ไทยจะยังคงครองความเป็นผู้นำ แต่ด้วยปริมาณการนำเข้าที่มีแนวโน้มลดลง ทำให้นำเป็นห่วงถึงสถานการณ์ในอนาคต สำหรับในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา แม้ว่าไทยจะยังคงครองความเป็นผู้นำในการส่งออกและมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการค้ากึ่งแซ่แข่งขันรวม แต่เมื่อดูลึกในรายละเอียดของผลิตภัณฑ์กึ่งแต่ละประเภท ก็พบว่าไทยได้สูญเสียความได้เปรียบในผลิตภัณฑ์กึ่งบางชนิดไป และบางชนิดความได้เปรียบมีแนวโน้มลดลง เช่น

เดียวกับในตลาดญี่ปุ่น ที่พบว่าไทยไม่มีความได้เปรียบในการส่งออกผลิตภัณฑ์กุ้งแช่แข็งซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ญี่ปุ่นมีการนำเข้าคิดเป็นสัดส่วนสูง ดังนั้นเพื่อการกลับไปครองตลาดเช่นที่ผ่านมาหรืออย่างน้อยเพื่อรักษาส่วนแบ่งการตลาดในตลาดต่างๆ ในปัจจุบันไว้ รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ประกอบการส่งออกเองจะต้องหามาตรการในการขยาย/รักษาตลาด โดยเฉพาะตลาดญี่ปุ่นและตลาดยุโรปซึ่งเป็นตลาดใหญ่ที่สุดในปัจจุบัน หนทางหนึ่งคือผู้ประกอบการส่งออกกุ้งของไทยควรเพิ่มมาตรการและกวดขันด้านคุณภาพและสุขอนามัยผลิตภัณฑ์กุ้งให้มากขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและดึงดูดใจผู้บริโภคในตลาดญี่ปุ่นและสหภาพยุโรปซึ่งเป็นตลาดที่ต้องการสินค้าคุณภาพให้บริโภคสินค้าจากไทยมากขึ้น ทั้งนี้เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าสินค้าจากประเทศคู่แข่งอื่นๆ เช่น อินโดนีเซีย และเวียดนาม มาตรฐานยังสู้ไทยไม่ได้ ส่วนประเทศอินเดีย บังกลาเทศ และศรีลังกา มาตรฐานยังไม่เป็นที่ยอมรับของประเทศต่างๆ นอกจากนี้ควรขยายการผลิตในผลิตภัณฑ์กุ้งพร้อมรับประทานหรือผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่าให้มากขึ้นเนื่องจากหลายประเทศ โดยเฉพาะญี่ปุ่นมีความต้องการมากขึ้น ในด้านคุณภาพและสุขอนามัยกุ้ง

อาจต้องรวมไปถึงการผลิต ณ ระดับฟาร์ม ในการเน้นถึงการใช้สารเคมีและยาป้องกันโรคต่างๆ ที่อาจตกค้างในกุ้ง รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการจับกุ้งที่มีขนาดใหญ่ขึ้นตามที่ตลาดต่างประเทศต้องการ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์การแข่งขันทางการค้าในรายงานฉบับนี้ ยังขาดความสมบูรณ์บางส่วนอยู่ เช่น ไม่สามารถวิเคราะห์หาดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ของผลิตภัณฑ์กุ้งประเภทอื่นๆ ในประเทศญี่ปุ่นเหมือนกับการวิเคราะห์ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะในกุ้งแปรรูปพร้อมปรุงประเภทต่างๆ ที่ไทยมีสัดส่วนแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูลส่วนการวิเคราะห์ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) ซึ่งได้ใช้ข้อมูลจากการสำรวจของ NACA และ ADB มาวิเคราะห์นั้น ยังไม่ได้รวมต้นทุนทางสังคมอันเกิดจากผลกระทบของการเลี้ยงกุ้งต่อสาขาการผลิตอื่นรวมทั้งต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งถ้าผู้สนใจหรือหน่วยงานอื่นมีข้อมูลที่สมบูรณ์ ก็ควรมีการศึกษาวิเคราะห์เจาะลึกเพิ่มเติมในประเด็นเหล่านี้ เพื่อประโยชน์ต่อการค้ากุ้งกุลาดำต่อไป

ตารางที่ 1 ปริมาณ และมูลค่า การส่งออกผลิตภัณฑ์กุ้งของไทย ในปี พ.ศ. 2532 – 2542
ปริมาณ : เมตริกตัน มูลค่า : ล้านบาท

ปี	กุ้งสดแช่แข็ง		กุ้งแห้ง		กุ้งคัม		กุ้งกระป๋อง และอื่นๆ		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2532	74,818.4	16,197.0	1,701.7	227.0	979.5	146.3	16,777.9	1,975.2	94,277.6	18,545.5
2533	85,200.3	20,587.9	1,609.7	235.7	993.4	175.6	29,110.4	4,790.5	116,913.8	25,789.7
2534	121,863.7	26,865.5	1,815.7	319.2	931.6	234.6	35,603.8	6,392.5	160,214.9	33,811.8
2535	141,067.3	31,875.3	1,702.7	297.3	545.5	147.8	39,331.0	7,829.0	182,646.5	40,149.4
2536	149,427.1	37,978.9	1,648.7	309.8	1,672.9	468.4	42,653.5	9,379.0	195,402.1	48,136.1
2537	187,436.5	49,156.0	1,430.0	288.9	1,515.3	401.1	50,670.9	13,302.3	241,052.6	63,148.3
2538	175,498.9	50,302.0	1,532.3	350.3	1,648.7	617.9	58,799.2	16,045.2	237,479.0	67,315.4
2539	161,869.5	43,405.0	1,295.3	323.5	788.3	250.5	67,315.5	18,731.2	231,268.7	62,710.2
2540	137,469.0	47,184.0	1,142.4	305.2	762.7	99.4	73,493.6	28,115.6	212,867.7	75,704.2
2541	149,938.0	58,343.0	1,245.3	380.9	188.4	82.5	84,655.5	37,011.3	236,027.2	95,817.7
2542	138,050.2	48,330.5	1,074.4	332.0	38.3	15.9	101,388.5	38,903.0	240,551.4	87,581.9
% ปี 2542	71.7	73.2	0.9	0.6	0.5	0.5	26.9	25.7	100	100

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2543

ตารางที่ 2 ปริมาณ มูลค่า และส่วนแบ่งการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย ไปประเทศต่างๆ ปี พ.ศ. 2527 - 2542

ประเทศ/ปี	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2537	2538	2539	2540	2541	2542
ปริมาณการส่งออก (ตัน)	ส่วนแบ่งของปริมาณการส่งออก(%)											
สหรัฐอเมริกา	53,332	44,386	41,812	37,991	52,541	52,745	28.5	25.3	25.8	27.6	35.0	38.2
ญี่ปุ่น	66,082	50,738	35,575	27,804	21,969	21,804	35.3	28.9	22.0	20.2	14.7	15.8
จีน	3,709	8,712	16,468	15,484	16,796	14,490	2.0	5.0	10.2	11.3	11.2	10.5
สหภาพยุโรป	17,502	20,711	18,195	13,383	15,852	8,793	9.3	11.8	11.2	9.7	10.6	6.4
สิงคโปร์	11,672	13,911	14,548	13,613	15,188	12,967	6.2	7.9	9.0	9.9	10.1	9.4
ออสเตรเลีย	4,736	4,405	4,118	4,882	5,641	5,905	2.5	2.5	2.5	3.6	3.8	4.3
แคนาดา	5,394	3,768	3,912	3,777	4,785	4,665	2.9	2.1	2.4	2.7	3.2	3.4
ไต้หวัน	11,650	11,744	10,034	8,985	6,572	6,687	6.2	6.7	6.2	6.5	4.4	4.8
ฮ่องกง	8,839	10,684	9,623	4,651	4,581	4,761	4.7	6.1	5.9	3.4	3.1	3.4
เกาหลีใต้	1,148	2,201	4,364	4,144	2,119	3,151	0.6	1.3	2.7	3.0	1.4	2.3
อื่น ๆ	3,373	4,239	3,220	2,756	3,894	2,083	1.8	2.4	2.0	2.0	2.6	1.5
ส่งออกรวม	187,437	175,499	161,870	137,469	149,938	138,050	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)	ส่วนแบ่งของมูลค่าการส่งออก(%)											
สหรัฐอเมริกา	15,813	13,541	12,093	14,516	20,560	19,653	32.2	26.9	27.9	30.8	35.2	40.7
ญี่ปุ่น	18,207	18,595	12,514	12,277	12,724	10,984	37.0	37.0	28.8	26.0	21.8	22.7
จีน	827	1,810	3,557	4,072	4,817	3,378	1.7	3.6	8.2	8.6	8.3	7.0
สหภาพยุโรป	4,101	4,959	4,232	3,865	5,972	2,901	8.3	9.9	9.7	8.2	10.2	6.0
สิงคโปร์	2,235	2,912	3,130	3,453	4,793	3,472	4.5	5.8	7.2	7.3	8.2	7.2
ออสเตรเลีย	1,302	1,278	1,194	1,727	2,479	2,194	2.6	2.5	2.8	3.7	4.2	4.5
แคนาดา	1,531	1,089	1,080	1,454	2,087	1,815	3.1	2.2	2.5	3.1	3.6	3.8
ไต้หวัน	2,086	2,266	1,958	2,309	2,059	1,749	4.2	4.5	4.5	4.9	3.5	3.6
ฮ่องกง	2,017	2,393	1,931	1,632	1,142	966	4.1	4.8	4.4	3.5	2.0	2.0
เกาหลีใต้	304	574	1,037	1,202	418	787	0.6	1.1	2.4	2.5	0.7	1.6
อื่น ๆ	733	885	680	677	1,294	431	1.5	1.8	1.6	1.4	2.2	0.9
มูลค่ารวม	49,156	50,302	43,405	47,184	58,343	48,331	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2543

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของไทย จากแหล่งต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 - 2542

	2538	2539	2540	2541	2542	2538	2539	2540	2541	2542
ปริมาณการนำเข้า (ตัน)						มูลค่าการนำเข้า (1,000 บาท)				
อินเดีย	369.1	1,047.49	1,589.95	2,159.82	2,483.66	95.88	220.43	452.87	992.40	790.26
บังคลาเทศ	193.1	661.67	1,043.82	1,111.89	1,362.21	59.03	176.87	249.29	793.19	691.61
แคนาดา	1,074.3	1,925.49	1,429.44	2,121.98	3,647.47	168.34	246.86	203.99	425.03	612.47
ไอร์แลนด์	1,600.9	784.51	1,282.66	1,130.35	1,583.35	215.86	115.43	168.45	252.05	341.26
อินโดนีเซีย	1,595.0	417.72	815.38	981.51	660.87	178.45	66.78	111.40	346.46	272.48
กรีนแลนด์	1,007.1	384.98	790.35	1,329.27	1,425.73	158.98	56.40	139.87	309.88	325.04
ญี่ปุ่น	83.6	303.37	590.61	286.85	483.24	21.57	45.85	110.65	81.71	145.60
เวียดนาม	452.8	161.78	426.18	834.02	303.01	72.11	15.34	165.40	570.34	141.44
อื่นๆ	3,437.1	3,195.51	3,815.94	4,165.48	3,094.99	662.61	546.69	613.95	1,109.49	825.86
รวม	9,812.9	8,882.52	11,784.32	14,121.15	15,044.52	1,632.82	1,490.64	2,215.86	4,880.56	4,146.01

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้ากุ้งแช่แข็งของประเทศนำเข้าที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2527 - 2542

หน่วย : เมตริกตัน

ปี	ญี่ปุ่น	สหรัฐอเมริกา	ยุโรป	ฮ่องกง	ออสเตรเลีย	จีน	ประเทศอื่นๆ	รวม
2527	169,329	136,690	106,063	23,372	3,194	-	46,879	485,527
2528	183,468	140,693	117,859	28,445	4,513	-	49,115	524,093
2529	213,842	160,521	145,758	40,938	4,402	-	51,262	616,723
2530	246,638	193,584	176,118	49,903	6,360	516	56,077	729,196
2531	258,711	206,512	205,570	68,034	4,925	61	72,119	815,932
2532	263,731	214,423	233,202	61,126	5,947	390	71,995	850,814
2533	283,780	210,722	258,176	54,699	5,508	195	92,370	905,450
2534	284,913	226,883	285,118	44,884	6,893	419	87,190	936,300
2535	273,320	252,988	281,713	37,595	6,772	2,520	93,046	947,954
2536	301,068	252,224	301,418	28,417	6,590	3,111	114,611	1,007,439
2537	303,507	263,128	335,537	33,191	8,304	13,640	111,559	1,068,866
2538	293,131	245,186	301,061	28,817	7,928	12,196	114,681	1,003,000
2539	288,953	230,335	321,963	29,687	8,071	14,628	140,574	1,034,211
2540	267,570	259,507	304,514	23,019	13,523	13,986	132,301	1,014,420
2541	239,042	271,920	359,706	22,044	14,531	15,143	150,337	1,072,723
%								
ปี 2541	22.3	25.3	33.5	2.1	1.4	1.4	14.0	100.0

ที่มา : FAO Fisheries Department, 2000

ตารางที่ 5 ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์กุ้งของประเทศสหรัฐอเมริกา จากประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ

หน่วย : ตัน

ปี	ไทย	เอกวาดอร์	เม็กซิโก	อินเดีย	อินโดนีเซีย	บังคลาเทศ	ประเทศอื่นๆ	รวม
2533	25,354	38,277	16,796	14,212	8,597	6,683	124,116	227,410
2534	43,023	38,966	14,245	17,209	10,360	3,809	120,917	244,758
2535	51,935	53,785	11,547	17,479	12,917	7,543	122,366	270,085
2536	64,544	48,434	17,750	19,006	12,850	8,882	109,978	272,602
2537	79,197	45,683	19,621	21,944	10,698	7,131	107,655	284,828
2538	76,248	50,746	29,791	17,373	5,192	3,188	91,524	270,891
2539	70,981	43,364	26,668	18,316	9,416	7,125	95,447	264,207
2540	72,161	62,180	29,545	19,383	12,251	7,241	98,539	294,078
2541	91,162	62,276	31,158	19,293	14,756	4,370	96,787	315,442
2542	114,684	50,413	35,317	21,824	16,023	8,750	93,427	331,706
% ปี 2542	34.6	15.2	10.6	6.6	4.8	2.6	28.1	100

ที่มา : NATIONAL MARINE FISHERIES SERVICE, 2000

ตารางที่ 6 ปริมาณการนำเข้ากุ้งแช่แข็งของประเทศญี่ปุ่น จากประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ

หน่วย:ตัน

ปี	อินเดีย	อินโดนีเซีย	เวียดนาม	ไทย	จีน	ฟิลิปปินส์	ประเทศอื่นๆ	รวม
2531	31,965	38,648	16,475	21,933	37,987	18,639	92,585	258,232
2532	29,701	52,021	15,938	38,769	37,224	18,440	73,329	265,422
2533	35,708	53,162	24,704	42,483	43,031	18,393	65,967	283,448
2534	35,867	53,875	18,657	47,224	35,434	22,402	71,034	284,493
2535	32,781	54,080	23,109	46,896	34,741	18,391	62,763	272,761
2536	36,810	60,055	28,796	51,532	30,212	17,466	75,618	300,489
2537	44,113	63,666	32,979	49,345	20,417	16,916	75,539	302,975
2538	45,590	64,265	28,493	48,524	15,699	12,407	77,931	292,909
2539	55,465	64,144	28,237	33,390	16,340	8,772	82,414	288,762
2540	59,112	57,342	31,119	24,075	15,143	6,926	70,530	264,247
2541	50,411	53,693	26,697	17,779	12,141	7,384	70,801	238,906
2542	52,756	50,619	30,253	19,320	13,489	7,855	73,022	247,314
% ปี 2542	21.3	20.5	12.2	7.8	5.5	3.2	29.5	100

ที่มา : Infofish Trade News, 1988 – 1999

ตารางที่ 7 ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ในกุ้งแช่แข็งรวมของประเทศไทย และประเทศคู่แข่งสำคัญ ในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 - 2542

ปี	ไทย	เอกวาดอร์	เม็กซิโก	อินเดีย	อินโดนีเซีย	บังคลาเทศ
2533	0.8943	0.9320	0.9164	1.0065	0.9501	1.0399
2534	1.1441	1.1447	1.2017	1.1861	1.1978	1.2029
2535	1.0555	1.0613	1.0976	1.0552	1.0906	1.0977
2536	1.0708	1.0453	1.0926	1.0044	1.0390	1.0942
2537	1.0833	1.0822	1.1016	0.9802	1.0735	1.1044
2538	1.0715	1.0930	1.0852	1.0501	1.0420	1.0932
2539	1.0804	1.0932	1.0837	1.0537	1.0516	1.0932
2540	1.0820	1.0955	1.0775	1.0607	1.0588	1.0997
2541	1.0850	1.0955	1.0892	1.0193	1.0735	1.0969
2542	1.0580	1.0409	0.9426	0.9557	1.0065	0.6536

ที่มา : คำนวณโดยใช้ข้อมูลจาก National Marine Fisheries Service, 2000

ตารางที่ 8 ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ของกุ้งแช่แข็งแต่ละประเภท
ของประเทศไทยและประเทศคู่แข่ง ในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 – 2542

ปี	ไทย	เอกวาดอร์	เม็กซิโก	อินเดีย	อินโดนีเซีย	บังกลาเทศ
กุ้งแช่แข็งเปลือก						
2533	0.7946	0.5043	0.9079	3.4719	0.5404	0.4895
2534	0.7827	0.9973	0.9164	2.8780	1.1588	0.6856
2535	0.9216	0.7415	0.7300	2.8158	0.9879	0.3912
2536	0.9552	0.6762	0.6888	2.1339	0.7349	0.3018
2537	1.0585	0.9243	0.4341	1.5621	0.5755	0.3052
2538	0.9086	1.0224	0.4552	1.8676	0.9122	0.1898
2539	0.7970	1.2620	0.5348	1.5989	0.7329	0.0174
2540	0.8760	1.3458	0.3752	1.2080	0.8949	0.1196
2541	1.0920	1.1544	0.3928	0.9133	1.0351	0.2794
2542	1.0680	1.1685	0.1627	0.7069	1.1435	0.0805
กุ้งแช่แข็งทั้งเปลือก						
2533	0.6049	1.1474	0.9842	0.2062	1.1200	1.2969
2534	1.1021	1.3413	1.4919	0.1785	1.3247	1.6417
2535	0.9234	1.3148	1.3798	0.1697	1.2284	1.5639
2536	0.9593	1.3662	1.4399	0.3651	1.3202	1.6757
2537	0.9402	1.3065	1.6808	0.5979	1.5287	1.7750
2538	0.9762	1.3000	1.6677	0.4154	1.2813	1.8596
2539	0.9043	1.2451	1.6838	0.6926	1.4918	2.0259
2540	0.7788	1.2024	1.8280	0.9883	1.3194	2.0359
2541	0.6527	1.3941	1.9706	1.1469	1.3056	2.0738
2542	0.6187	1.3182	1.9249	1.357	1.1764	1.3547
กุ้งแช่แข็งในรูปอื่น						
2533	5.4777	0.0000	0.0000	0.1404	0.5719	0.1261
2534	4.2034	0.0000	0.0000	0.3366	0.0580	0.0000
2535	3.7757	0.0006	0.0000	0.1208	0.0000	0.0000
2536	2.9703	0.0114	0.0000	0.5755	0.0114	0.0000
2537	2.5786	0.0062	0.0000	0.7958	0.0364	0.0000
2538	2.4433	0.0193	0.0000	1.6440	0.0171	0.0000
2539	2.5733	0.0059	0.0010	1.1369	0.0357	0.0000
2540	2.8160	0.0131	0.0000	0.9539	0.4726	0.0313
2541	2.4267	0.0152	0.0013	0.8741	0.4371	0.0015
2542	2.2320	0.0022	0.0000	0.4156	0.2396	0.0175

ที่มา : คำนวณโดยใช้ข้อมูลจาก National Marine Fisheries Service, 2000.

ตารางที่ 9 ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ของกุ้งแช่แข็งทั้งเปลือกขนาดต่างๆ ของประเทศไทยและประเทศคู่แข่ง ในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา

ปี	ไทย	เอกวาดอร์	เม็กซิโก	อินเดีย	อินโดนีเซีย	บังกลาเทศ
กุ้งแช่แข็งทั้งเปลือก ขนาด 16/20						
2533	0.9274	1.4992	1.5297	0.4401	1.5380	4.0161
2534	1.6655	0.5161	2.3764	0.1894	1.6462	4.0940
2535	1.4548	0.1600	2.4011	0.3245	1.7597	4.8792
2536	1.3612	0.2323	2.0642	0.1500	1.4881	3.7299
2537	0.9174	0.1398	2.2669	1.0548	1.7994	6.4892
2538	1.0233	0.1689	1.8895	0.6598	1.6993	8.3973
2539	0.7415	0.1525	2.1542	1.0487	2.4201	5.2354
2540	0.4681	0.2194	2.4307	1.4446	1.6297	6.5580
2541	0.4222	0.4172	1.9395	2.3256	1.6541	7.5698
2542	0.3735	0.1774	1.9973	2.5343	1.5841	4.9591
กุ้งแช่แข็งทั้งเปลือก ขนาด 21/25						
2533	2.1797	0.7878	1.6734	0.0573	2.5589	0.9695
2534	2.1903	0.4159	1.5376	0.1193	2.2156	2.5236
2535	1.8931	0.2806	1.8255	0.2561	2.5024	2.1449
2536	1.7729	0.3439	1.4973	0.1075	2.1535	1.6076
2537	1.5526	0.2526	2.0185	0.4131	2.0718	1.7954
2538	1.6024	0.2097	1.6116	0.3928	2.0301	1.6351
2539	1.4062	0.2619	1.7583	0.8145	2.1161	2.0597
2540	1.1137	0.2695	2.0555	1.5301	2.4044	3.1662
2541	0.8557	0.4996	2.1614	2.2632	2.3470	1.9712
2542	0.6733	0.1109	2.4147	2.8129	1.9836	1.4366
กุ้งแช่แข็งทั้งเปลือก ขนาด 26/30						
2533	1.4614	0.7574	1.4872	0.0781	2.2041	1.2327
2534	1.6250	0.9465	1.3032	0.0796	1.9802	1.8484
2535	1.4962	0.6821	1.3002	0.1429	1.8687	2.0574
2536	1.4001	0.8596	1.1265	0.0808	1.8466	2.9372
2537	1.4500	0.7253	1.3896	0.2633	1.7749	1.8758
2538	1.5958	0.3997	1.5497	0.2801	2.0552	1.3698
2539	1.3590	0.5011	1.4187	0.5979	1.8413	2.6014
2540	1.3554	0.3664	1.7890	1.0054	1.8178	3.1280
2541	1.0832	0.7218	2.0959	1.0806	1.9523	2.1446
2542	0.9364	0.2231	2.4125	1.394	1.7594	1.2992

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ปี	ไทย	เอกวาดอร์	เม็กซิโก	อินเดีย	อินโดนีเซีย	บังกลาเทศ
กุ้งแช่แข็งทั้งเปลือก ขนาด 31/40						
2533	0.5423	1.2392	1.5538	0.0155	1.2636	0.4296
2534	0.6752	2.1030	1.5084	0.1183	1.1147	0.6061
2535	0.6215	1.8376	1.2090	0.0946	0.9455	0.6609
2536	0.6935	2.0989	1.5388	0.4274	1.1599	1.0114
2537	0.9467	1.8678	1.8540	0.3905	1.2435	0.5365
2538	1.0359	1.4847	1.8879	0.2626	0.9484	0.3117
2539	1.0554	1.3919	1.9394	0.5890	0.7639	1.0795
2540	0.9442	1.1485	2.3897	0.8242	0.9316	0.8692
2541	0.7667	1.5712	2.5935	0.6323	1.1678	0.4655
2542	0.8205	0.8640	2.6116	0.7180	1.2063	0.2237
กุ้งแช่แข็งทั้งเปลือกขนาด 41/50						
2533	0.2774	1.0894	1.3761	0.0082	0.7467	0.3120
2534	0.2851	2.0425	1.0465	0.2076	0.5806	0.2309
2535	0.2548	2.2793	0.6766	0.0785	0.3784	0.3352
2536	0.3781	2.6104	0.9738	0.6871	0.7541	0.6687
2537	0.6543	2.2836	1.5290	0.6521	1.3019	0.3240
2538	0.5816	2.5616	1.5791	0.4255	0.5607	0.1593
2539	0.7443	1.9271	1.8254	0.7041	0.6494	0.9054
2540	0.7982	1.6677	1.7908	0.8510	0.7017	0.4783
2541	0.5279	2.0011	2.2400	0.5444	0.6070	0.2076
2542	0.5701	2.3386	1.7164	0.8454	0.8860	0.1263
กุ้งแช่แข็งทั้งเปลือกขนาด 51/60						
2533	0.1984	1.2201	0.6569	0.0067	0.4071	0.1654
2534	0.1158	1.9043	0.7693	0.2586	0.3578	0.4152
2535	0.1369	1.9849	0.3575	0.0272	0.2524	0.1024
2536	0.1816	1.8347	0.8762	0.6030	0.5231	0.2574
2537	0.4507	2.2649	0.8801	0.5915	1.3204	0.1609
2538	0.2541	2.7108	1.1230	0.3120	0.4480	0.1116
2539	0.3216	2.6993	0.9518	0.5774	0.4028	0.2641
2540	0.4245	2.2513	0.9272	0.7217	0.3296	0.1423
2541	0.4671	2.4833	1.1500	0.3793	0.3220	0.0439
2542	0.4711	3.2875	0.8871	0.4138	0.3008	0.0266

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ปี	ไทย	เอกวาดอร์	เม็กซิโก	อินเดีย	อินโดนีเซีย	บังกลาเทศ
กุ้งแช่แข็งทั้งเปลือกขนาด 61/70						
2533	0.1142	1.1760	0.4191	0.2636	0.3661	0.4138
2534	0.0978	2.0007	0.6631	0.6436	0.3247	0.1569
2535	0.1160	2.5331	0.8311	0.3512	0.2325	0.0317
2536	0.1456	2.2154	1.3081	0.8984	0.5372	0.2622
2537	0.3896	2.0595	0.9683	0.9585	1.7529	0.3742
2538	0.2612	2.9418	1.5092	0.4813	0.8051	0.2203
2539	0.3015	3.2884	0.9376	0.7435	0.4300	0.3153
2540	0.4241	2.6720	0.7443	0.9905	0.3360	0.1751
2541	0.4351	2.7158	1.0523	0.4372	0.3299	0.0404
2542	0.4137	3.8565	0.8765	0.5005	0.2642	0.0281
กุ้งแช่แข็งทั้งเปลือกขนาด > 70						
2533	0.2576	1.1387	0.7949	0.0765	0.3043	1.8191
2534	0.1238	2.1521	1.8964	0.4485	0.2552	0.3997
2535	0.0507	2.3805	2.9440	0.3569	0.1568	0.1004
2536	0.1073	1.7906	2.6632	1.0447	0.2781	0.1510
2537	0.1104	1.9370	1.6383	1.0483	0.7211	0.6111
2538	0.1133	2.1884	1.9754	0.7988	0.8401	0.6030
2539	0.2140	2.9970	1.3545	0.2706	2.0834	0.4946
2540	0.2416	2.4832	1.1248	0.4771	2.0303	0.1724
2541	0.2380	2.8753	1.1148	0.2603	0.5096	0.6676
2542	0.4474	3.1005	0.7982	0.4594	0.1241	0.4438

ที่มา : คำนวณโดยใช้ข้อมูลจาก National Marine Fisheries Service, 2000

ตารางที่ 10 ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ของกุ้งแช่แข็ง ของประเทศไทยและประเทศคู่แข่งสำคัญ ในตลาดประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 - 2541

ปี	อินโดนีเซีย	อินเดีย	เวียดนาม	ไทย	จีน	ฟิลิปปินส์
กุ้งสดแช่แข็ง						
2537	0.9955	1.0255	1.0194	0.9534	1.0021	0.9823
2538	0.9969	1.0437	1.0322	0.9169	1.0184	0.9800
2539	1.0017	1.0452	1.0320	0.8600	1.0137	1.0064
2540	0.9975	1.0575	1.0362	0.8089	0.9944	1.0302
2541	1.0145	1.0678	1.0321	0.7234	0.9554	1.0593
กุ้งต้มสุกแช่เย็น						
2537	1.2619	0.0775	0.0000	2.9247	0.6317	0.0000
2538	1.1741	0.0000	0.0000	3.1484	0.4224	0.0000
2539	1.0668	0.0000	0.0000	4.5219	0.2010	0.0000
2540	1.1688	0.0000	0.1414	4.9355	0.6267	0.0000
2541	0.8526	0.0000	0.2335	5.6280	1.2246	0.0000
รวม (กุ้งสด+กุ้งต้มสุก)						
2537	1.0022	1.0014	0.9963	1.0034	0.9927	0.9574
2538	1.0037	1.0037	0.9926	1.0024	0.9956	0.9425
2539	1.0043	1.0037	0.9910	1.0054	0.9814	0.9664
2540	1.0058	1.0068	0.9933	1.0068	0.9768	0.9808
2541	1.0051	1.0062	0.9860	1.0062	0.9709	0.9982

ที่มา : คำนวณโดยใช้ข้อมูลจาก กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2543

ตารางที่ 11 ค่า Shadow Price และ ค่า DRC ของการเลี้ยงกุ้งแบบพัฒนา ที่ได้จากการคำนวณด้วย
วิธีการวิเคราะห์เมตริกซ์นโยบาย (PAM)

ประเทศ	X_{SN}	Y_s	X_{ST}	DRC
ศรีลังกา	1.47	8.53	2.21	0.23
มาเลเซีย	1.75	7.46	2.01	0.32
ไทย	1.63	6.79	1.73	0.32
ไต้หวัน	4.00	12.29	1.49	0.37
อินโดนีเซีย	1.97	6.39	1.59	0.41
อินเดีย	2.20	6.52	1.73	0.46
ฟิลิปปินส์	3.02	7.00	2.34	0.65
จีน	2.09	4.84	1.73	0.67

ที่มา: คำนวณโดยใช้ข้อมูลจากสำรวจของ ADB/NACA, 1998

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่า DRC ที่คำนวณด้วยวิธี PAM กับค่า DRC ที่คำนวณโดย Ling และคณะ

	DRC โดยวิธี	DRC ที่คำนวณโดย Ling		
	PAM	DRC _{Japan}	DRC _{USA}	DRC _{EU}
ศรีลังกา	0.23	0.18	0.19	-
มาเลเซีย	0.32	0.21	0.49	0.49
ไทย	0.32	0.19	0.22	0.31
ไต้หวัน	0.37	0.47	0.77	0.92
อินโดนีเซีย	0.41	0.25	0.34	0.33
อินเดีย	0.46	0.33	0.69	0.74
ฟิลิปปินส์	0.65	0.44	0.47	-
จีน	0.67	0.42	1.02	0.89

ที่มา : จากการคำนวณ และจาก Ling et al., 1999

บรรณานุกรม

- กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2543. ข้อมูลการส่งออกและนำเข้ากุ้งของประเทศไทย : เอกสารเบื้องต้นจากฐานข้อมูลกระทรวงพาณิชย์. กรุงเทพฯ : กรม.
- ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ ... [และคนอื่นๆ]. 2543. สถานการณ์การส่งออกกุ้งของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีแห่งชาติ.
- ADB/NACA. 1996. **Aquaculture Sustainability and the Environment : Report on a Regional Study and Workshop on Aquaculture Sustainability and the Environment.** Bangkok.
- Balassa, B. A. 1965. "Trade Liberalization and Revealed Comparative Advantage," **The Manchester School of Economic and Social Studies.** 33 : 99-124
- Bruno, M. 1972. "Domestic Resource Cost and Effective Protection: Clarification and Synthesis," **Journal of Political Economy.** 80 : 17-19
- Chenery, H. B. 1961. "Comparative Advantage and Development Policy". **American Economic Review.** (March) : 18-48
- FAO Fisheries Department. 2000. "Fisheries Information," **Fishstat Plus.** V 2.30 (Data and Statistic Unit)
- International Bank for Reconstruction and Development. 1984. **The Use of Shadow Price in Economic Analysis.** [n.p.]
- Ling, B. H., Leung, P.S. and Shang, Y.C. 1996. "Export Performance of Major Cultured Shrimp Producers in the Japanese and US Markets," **Aquaculture Research.** 27 : 775 - 786.
- _____. 1999. "Comparing Asian shrimp farming : the domestic resource cost approach," **Aquaculture.** 175 (1999) : 31 - 48.
- National Marine Fisheries Service. 2000. Online. **Fisheries Statistics.** Available: <http://www.st.nmfs.gov/st1/trad/index.html>
- Pearson, S. R. and E. A. Monke, E.A. 1987. **The Policy Analysis Matrix: A Manual for Practitioners.** Washington : The Program Corporation.
- World Shrimp Farming.** 1999. Online. Available: <http://members.aol.com/brosenberr/Annual.html>